

Lagtings- och kommunalvalet på Åland 2023

Lättläst information

Datum: 28.6.2023

PB 1060, AX-22111 Mariehamn

registrator@regeringen.ax

+358 18 25 000

www.regeringen.ax

När är det val på Åland?

Val till Ålands lagting och de åländska kommunernas fullmäktige ordnas vart fjärde år. Då väljer alla vuxna ålänningar 30 ledamöter till Ålands lagting och ett varierande antal ledamöter till kommunernas fullmäktige.

Antalet ledamöter i kommunernas fullmäktige bestäms enligt hur många personer som bor i kommunen.

På Åland ordnas lagtingsval och kommunalval samtidigt. Lagtings- och kommunalval ordnas nästa gång den 15 oktober 2023.

Förtidsröstning ordnas på Åland mellan 30 september och 10 oktober och utanför Åland mellan 30 september och 5 oktober.

Lagtingets och kommunfullmäktiges uppgifter

Lagtingets viktigaste uppgift är besluta om lagar som styr de åländska samhället.

En annan viktig uppgift för lagtinget är att bestämma om Ålands budget. I budgeten står varifrån Ålands pengar kommer och hur pengarna ska användas.

Lagtinget väljer också Ålands lantråd som leder Ålands regering.

Kommunernas fullmäktige bestämmer exempelvis om barnomsorg, grundskola och äldreomsorg i den egna kommunen. Kommunfullmäktige bestämmer även om hur kommunens pengar ska användas.

Vem får rösta?

Du får rösta i lagtingsval om du:

- är över 18 år gammal och har
- åländsk hembygdsrätt

Du får rösta i kommunalval om du:

- är över 18 år gammal och har
- åländsk hembygdsrätt **eller**
- har varit bosatt på Åland i minst ett år före valdagen

Vem kan du rösta på?

Du kan rösta på vilken kandidat som helst som är uppställd i lagtingsvalet. I kommunalvalet kan du endast rösta på kandidaterna som är uppställda i den kommun du bor i. På Åland har vi 16 kommuner.

Varje kandidat har ett eget kandidatnummer. Numren för kandidaterna finns i vallokalerna och på förtidsröstningsställena. Du hittar information om kandidaterna i tidningar, i annonser ute i samhället och på internet.

Ditt röstkort

Om du har rätt att rösta får du ett brev på posten. I brevet finns en anmälan om rösträtt. Du kan välja om du vill rösta på valdagen eller under förtidsröstningstiden. På anmälan står det var du kan rösta på valdagen.

Du kan rösta på vilket förtidsröstningsställe som helst. Du behöver inte ha röstkortet med dig när du röstar, det räcker med ett identitetsbevis (pass eller körkort). Röstningen går dock snabbare om du har röstkortet med dig.

Rösta via brev

Om du har svårt att rösta i en vallokal eller vid ett förtidsröstningsställe på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller för att du bor utanför Åland så kan du rösta via brev.

Om du vill rösta via brev behöver du beställa dina brevröstningshandlingar i god tid inför valet. Du kan beställa handlingarna elektroniskt på den här hemsidan (<https://www.val.ax/valjare/hur-rostar-jag/fortidsrosta-brev>).

Vem kan hjälpa dig?

Valfunktionärer hjälper dig på förtidsröstningsstället eller i vallokalen.

På valdagen finns det också ett valbiträde på plats. Om du inte själv kan skriva numret på valsedeln kan du be att ett valbiträde följer med dig till valbåset.

Valbiträdet kan också vara en person som du själv har valt, exempelvis en släkting eller en vän. Valbiträdet får inte vara en kandidat eller en närstående till en kandidat. Valbiträdet får inte berätta för någon vem du har röstat på.

Ditt val är hemligt

Du bestämmer själv om du vill rösta och vem du röstar på.

Valhemlighet (vilket innebär att ditt val är hemligt) betyder att du inte behöver berätta för någon vem du röstar på.

På grund av valhemligheten fyller du i valsedeln i valbåset.

Så här röstar du vid ett förtidsröstningsställe

Ta med dig identitetsbevis, exempelvis pass eller körkort.

1. Visa upp ditt identitetsbevis för valfunktionären.

Valfunktionären tittar på ditt identitetsbevis och ger dig sedan valsedlar. Valsedlarna i lagtingsval är vita och valsedlarna i kommunalval är gröna.

2. Gå in i ett valbås.

På valsedeln skriver du tydligt numret på den kandidat som du vill rösta på. Skriv inget annat på valsedeln.

3. Vik ihop valsedeln på mitten, så att ingen kan se numret du har skrivit.

4. Gå tillbaka till valfunktionären.

Valfunktionären stämplar din valsedel och ger dig ett vitt kuvert.

5. Lägg den stämplade valsedeln i kuvertet och klistra fast kuvertet.

6. Valfunktionären ber dig skriva ditt namn på en blankett eller röstkortet.

På det här sättet intygar du att du själv har fyllt i valsedeln, fått en stämpel på den och lagt den i kuvertet.

7. Till slut lägger valfunktionären kuvertet och blanketten i ett gult ytterkuvert.

Kuvertet skickas till den kommunala centralvalnämnden i din hemkommun.

Så här röstar du i en vallokal på valdagen

På valdagen 15 oktober är vallokaler öppna mellan klockan 9 och 20. På valdagen kan du rösta bara i den vallokal som står på ditt röstkort. Ta med dig identitetsbevis, exempelvis pass eller körkort.

1. Visa upp ditt identitetsbevis för valfunktionären.

Valfunktionären tittar på ditt identitetsbevis, letar reda på ditt namn på en lista över alla som har rätt att rösta och ger dig sedan valsedlar.

Valsedlarna i lagtingsval är vita och valsedlarna i kommunalval är gröna.

2. Gå in i ett valbås.

På valsedeln skriver du tydligt numret på den kandidat som du vill rösta på. Skriv inget annat på valsedeln.

3. Vik ihop valsedeln på mitten, så att ingen kan se numret du har skrivit.

4. Gå tillbaka till valfunktionären.

Valfunktionären stämplar din valsedel.

5. Lägg din stämplade valsedel i valurnan.

Mer information

Mer information om val på Åland hittar du på www.val.ax

Du kan även skicka e-post med din fråga till valinfo@regeringen.ax

Rösta i lagtings- och kommunalvalet! Din röst är viktig!